

neoficiale cu cetățenii străini⁵, comentariile elogioase la adresa țărilor capitaliste, bancurile politice, vizitarea bibliotecilor și a centrelor culturale străine (deși funcționau legal pe teritoriul României) etc. O categorie aparte de urmăriți este cea a foștilor deținuți politici, a membrilor fostelor partide burgheze, a ofițerilor deblocați și a urmașilor acestora, în jurul cărora se construia o rețea informativă mult mai extinsă și mai complexă. Ei formează categoria urmăriților „din oficiu”, supravegheați perioade foarte lungi de timp (unii dintre ei zeci de ani), fără vreun alt motiv în afara celui strict biografic. La polul opus se află categoria de urmăriți denumită foarte sugestiv „persoane fără antecedente”, în care intrau toți cei despre care nu se știa nimic compromițător din perspectiva securității regimului și care *tocmai din acest motiv* puteau deveni suspecti. Altfel spus, „persoanele fără antecedente” sunt urmărite în calitate de „suspecți din motive încă necunoscute”.

Urmărirea informativă din motivele arătate mai sus intra în sarcina Direcției I a Securității (informații interne) sau a echivalentului său la nivel local, Serviciul 1 din inspectoratele județene⁶. În principiu, constituirea și extinderea rețelei de informatori de către celelalte direcții sau servicii era motivată prin specificul muncii: informații economice, contraspionaj, informații externe, cercetări penale etc. Alfel spus, fiecare direcție recruta în principal în scopul culegerii de informații din domeniul pe care îl supraveghea și pentru care fusese înființată. Existența unor linii de muncă diferite de profilul Direcției I, cu o încărcătură ideologică mai puțin evidentă, este argumentul preferat de apărătorii distincției „Securitate represivă” – „Securitate protectivă”, în care ultima reprezintă interesul național. *Ca o primă observație generală, trebuie spus că și rețeaua informativă a Direcțiilor cu profile de muncă aparent „neutre” ideologic avea ca sarcină nespecifică, dar permanentă, culegerea de informații utile Direcției I.* Pe lângă supravegherea procesului de producție, prevenirea fraudelor, a pierderilor, sabotajelor sau accidentelor, informatorii acestor unități centrale și teritoriale urmăreau obligatoriu și „starea de spirit”, comentariile și nemulțumirile colegilor, prin care se puteau preveni acțiuni de protest, tentative de emigrare, redactarea de materiale cu conținut critic sau contestatar etc. Astfel de informații erau transmise imediat ofițerilor de la Serviciul 1 sau de la Direcția I, fiind prelucrate în sensul unei supravegheri generale a populației. În concluzie, *delimitarea formală a liniilor de muncă nu impunea restricții în privința recrutării și dirijării informatorilor, nu „specializa” decât la modul general activitatea acestora și, prin urmare, nu exclude ab initio comiterea faptelor de poliție politică*⁷.

Motivul recrutării informatorilor coincide cu însăși rațiunea de a fi a Securității, și anume, *supravegherea întregii populații și a tuturor activităților desfășurate pe teritoriul*

⁵ Relațiile sau contactele cu cetățenii străini aflați pe teritoriul României au fost reglementate prin legi speciale, între care cea mai importantă este Legea 23/1971, care prevedea obligația fiecăruia de a se prezenta la organele de miliție pentru a declara prezența unui cetățean străin la domiciliul său, precum și întocmirea unor rapoarte detaliate la locul de muncă, dacă relația se stabilea pe linie de serviciu. Orice alt fel de contact, fie el și sporadic sau accidental, era considerat „relație neoficială” și putea deveni motivul unei acțiuni de urmărire.

⁶ Valabil pentru toată perioada de funcționare a Securității, exceptând intervalul 1953-1967, când profilul Direcției I au fost informațiile externe. În rest, liniile de muncă ale principalelor direcții au fost următoarele, în intervalul 1967-1989: Direcția I – Informații interne; Direcția II – Contraintformații economice; Direcția III – Contraspionaj; Direcția IV – Contraintformații militare; Direcția V – Securitate și gardă demnitari; Direcția VI – Cercetări penale (fostă Direcția X, anchete penale – 1967-1972); Direcția Generală de Informații Externe (DGIE, 1967-1972), transformată în Departamentul de Informații Externe (DIE - 1972), respectiv Centrul de Informații Externe (CIE – 1978-1989). La acestea se adaugă unitățile sau serviciile speciale, cu atribuții ca instalare și exploatare a tehnicii operative („T”), filajul („F”), interceptarea și controlul corespondenței („S”), apărarea secretului de stat („C”) și dezinformarea („D”). La nivelul inspectoratelor județene, liniile de muncă se regăseau în numărul serviciului: Serviciul 1 pentru informații interne, Serviciul 2 pentru contraintformații economice ș.a.m.d. Corespondentul DIE/CIE era Grupa Operativă Teritorială (GOT - UM 0544).

⁷ O bună ilustrare a exploatării informațiilor privind „starea de spirit” și comentariile de natură politică în dosare de urmărire deschise din motive economice se regăsește în ACNSAS, fond I, dosar nr. 782.